

Hoofdstuk XXXIX

Gezanten van Babel Bezoeken Hiskia

Verzen 1 en 2

1. Te dier tijd zond Merodach Baladan, de zoon van Baladan, de koning van Babel, brieven en een geschenk aan Hiskia; want hij had gehoord, dat hij krank geweest en weder sterk geworden was.

2. En Hiskia verblijdde zich over hen, en hij toonde hun zijn schathuis, het zilver, en het goud, en de specerijen, en de beste olie, en zijn gansche wapenhuis, en al wat gevonden werd in zijne schatten; er was geen ding in zijn huis, noch in zijne gansche heerschappij, dat Hiskia hun niet toonde.

Dit korte hoofdstuk is inzonderheid eene inleiding tot de tweede helft van Jesaja, doch wij zullen het, naar de traditie, hier behandelen. Het behelst den jammerlijken toestand van den anders zoo godvruchtigen vorst. Als eene goddelijke toelichting op dit hoofdstuk en dit vers laten we hier volgen II Kron. 32:24-31:

24. “In die dagen werd Jehizkia krank tot stervens toe, en hij bad tot den Heere, Die sprak tot hem, en Hij gaf hem een wonder-teeken.

25. Maar Jehizkia deed geene vergelding, naar de weldaad, aan hem geschied, dewijl zijn hart verheven werd; daarom werd over hem, en over Juda en Jeruzalem, eene groote toornigheid.

26. Doch Jehizkia verootmoedigde zich om de verheffing zijns harten, hij en de inwoners van Jeruzalem, zoodat de groote toornigheid des Heeren over hen niet kwam in de dagen van Jehizkia.

27. Jehizkia nu had zeer veel rijkdom en eer; en hij maakte zich schatkamers voor zilver en voor goud, en voor kostelijk gesteente, en voor specerijen, en voor schilden, en voor alle begeerlijk gereedschap;

28. Ook schathuizen voor de inkomsten van koren, en most, en olie; en stallen voor allerlei beesten, en kooien voor de kudden.

29. Daartoe had hij zich steden gemaakt, mitsgaders bezitting van schapen en runderen in menigte; want God gaf hem zeer groote have.

30. Dezelve Jehizkia stopte ook den opperuitgang der wateren van Gihon, en leidde ze recht af beneden naar het westen der stad Davids; want Jehizkia had voorspoed in al zijn werk.

31. Maar het is alzoo, als de gezanten der vorsten van Babel, die tot hem gezonden hadden, om te vragen naar dat wonderteeken, dat in het land geschied was, bij hem waren, verliet hem God, om hem te verzoeken, om te weten al wat in zijn hart was.”

Bij Hiskia's val dient men drie factoren in het oog te vatten: (a) God verliet hem, d.w.z. liet hem even los, om te beproeven al wat in zijn hart was. (b) De Satan, hoewel niet genoemd, heeft alle eeuwen door en ook hier weer de felste aanslagen op het

huis Davids gedaan, (c) Het hart van Hiskia werd verheven en hij deed geene vergelding voor de weldaad der gezondmaking aan hem geschied. God zag niet alleen op de zonde van bedrijf, maar ook op de zonde van nalatigheid. Hiskia wist wat Babel naar de teekening van Jesaja was. Hij had de heerlijkheid van Israëls God aan de Babyloniërs moeten verkondigen, de genade aan hem bewezen tegenover hen moeten roemen. Hij had in liefde tegen hen en hunne afschuwelijke afgoderij moeten getuigen. Niet zijne schatten, doch de schatten der genade Gods had hij hun moeten verkondigen. De bekende Kohlbrügge zegt hier terecht op zijne forsche wijze: „Gelijk Simson zijne sterkte aan de hoere, zoo openbaarde hij Gods eere aan de duivelen, als ware hij hun makker en van Babel begenadigd.” Men vraagt gedurig waarom het toch zoo groote zonde was, dat hij zijne schatten toonde en of, bijaldien het schatten toonen op zichzelf reeds zonde is, daarmede niet alle museums en voorts alle uitstallingen van koopwaren om te doen bezichtigen, zonde is. Neen, het hebben en toonen van schatten is per se geen zonde, doch bij het toonen van schatten is veelal zonde van trots en dit was ook hier het geval. Met een ijdel zelfbehagen vertoonde de grootlijks beweldadigde vorst den onbesnedenen zijne schatten ... en hij dacht aan zijn plechtig voornemen niet!

De naam Merodach is dezelfde als de Assyrische en Babylonische godheid Marduk, die overeenkomt met den Jupiter van de Romeinen, Jer. 50:2. Zijn naam komt evenals die van Bel en Nebo vaak voor in eigennamen. Merodach Baladan wierp zich in 721 voor Christus tot koning van Babel op; werd in 710 door Sargon overwonnen en verjaagd, doch keerde in 703 terug en handhaafde zich negen maanden tegen den machtigen Sanherib. Nu lag het voor de hand, dat hij zich ten zeerste verheugde over den ramp, die Sanheribs leger voor Jeruzalems wallen had getroffen. Algemeen is dan ook de gedachte thans, dat zijn gezantschap niet bloot ten doel had om Hiskia geluk te wenschen met zijne overwinning en zijne genezing, of om het wondersteekcn van Achaz' zonnewijzer te onderzoeken, maar bepaaldelijk een diplomatiek oogmerk had om namelijk Hiskia tegen het Assyrisch gezag op te zetten en hem tot vriend en bondgenoot van Babel te maken. Dit is inderdaad eene gedachte, waarvoor weinig tegen en veel voor te zeggen valt. Maar, in dit licht beschouwd, wordt de zonde van Hiskia veel onverantwoordelijker. De Heere had hem juist de ijdelheid van alle wereldsche macht doen aanschouwen, doordien enerzijds Egypte geene hulpe had geboden en anderzijds Sanherib Gods macht niet had kunnen weerstaan en, ziet, nu gedroeg hij zich zeer vriendelijk en kruiperig bij de gezanten van Babel. Hij was klaar met Egypte en Assur, maar de Satan vangt hem nog gemakkelijk in den strik van Babel. Gaat het ook met ons niet menigmaal als met Hiskia?

Jesaja Komt tot Hiskia en Ondervraagt Hem

Verzen 3 en 4

3. Toen kwam de profeet Jesaja tot den koning Hiskia, en zeide tot hem: Wat hebben die mannen gezegd, en van waar zijn zij tot u gekomen? En Hiskia zeide: Zij zijn uit verren lande tot mij gekomen, uit Babel.

4. En hij zeide: Wat hebben zij gezien in uw huis? En Hiskia zeide: Zij hebben alles gezien, wat in mijn huis is; geen ding is er in mijne schatten, dat ik hun niet getoond heb.

't Zijn sterke beenen, die de weelde kunnen dragen, dit was in Hiskia ten duidelijkste gebleken. In zijn tegenspoed en benauwdheid gedroeg hij zich veel beter dan in zijn voorspoed. De voorspoed bleek steeds uiterst gevaarlijk voor Israël, voor de Kerk en voor elk geloovige. De Heere vertoornde Zich grootelijks over de zonde van Hiskia, die bestond uit wakeloosheid, ongeloovigheid, ondankbaarheid, onvoorzichtigheid en hoovaardij, en Hij zond Zijn knecht Jesaja tot den koning. De Profeten waren de correctieven voor de vorsten en als de laatsten gezondigd hadden, kwamen ze als stormvogels op hen aanvliegen. Jesaja komt hier als een stormvogel het gericht aankondigen. Zijn gelaat moet onheilspellend gestaan hebben, toen hij in strenge, korte, afgebetene vragen zijn vorst tot verantwoording riep. Hij stelt den koning drie vragen. Allereerst: Wat hebben die mannen gezegd? Dit was eigenlijk de meest belangrijke vraag, en deze liet Hiskia juist onbeantwoord. Hij dorst den strengen Godsmann blijkaar niet te zeggen welke laffe vleierij hij zich van hen had laten welgevallen. Het antwoord des konings is derhalve niet zoo rond en ridderlijk als men het veelal doet voorkomen. Dat Hiskia echter niet in toorn tegen Jesaja ontvlamt en hem toesnauwt: „Wat gaat u dit aan?” bewijst anderzijds, dat hij in zijn geweten reeds gevoelde wat er gaande was, den profeet gelijk gaf en innerlijk zijn misdrijf betreunde. Vele vorsten zouden, in een geval als dit, in toorn zijn losgebarsten. Zelfs overigens vrome vorsten als Asaf konden de strenge vermaningen der profeten niet altoos nederig aanvaarden. En dat Hiskia zich niet tegen Jesaja verzet is voor hem een goed teeken.

De Babylonische Ballingschap Voorspeld

Verzen 5 tot 7

5. Toen zeide Jesaja tot Hiskia: Hoor het woord des HEEREN der heirscharen.

6. Zie, de dagen komen, dat al wat in uw huis is, en wat uwe vaders opgelegd hebben tot een' schat tot op dezen dag, naar Babel weggevoerd zal worden; er zal niets overgelaten worden, zegt de HEERE.

7. Daartoe zullen zij van uwe zonen, die uit u zullen voortkomen, die gij gewinnen zult, nemen, dat zij hovelingen zijn in het paleis des konings van Babel.

Na een plechtige aanhef verkondigt nu Jesaja de Babylonische Ballingschap. De uitdrukking wat uwe vaders opgelegd hebben onderstelt dat de koninklijke paleizen destijds tevens de museums waren, waar allerlei historische gedenkstukken en krijgstrofeeën voor het nageslacht bewaard werden. Zoo zal ook Hiskia den gezanten met trots geweest hebben, wat vroeger David op zijne vijanden veroverd had en wat zijne andere roemruchtige voorvaderen hadden weten te bemachtigen. Die schatten

werden zorgvuldig bewaard, daarop droeg men roem en niet gaarne zou men dergelijke historische gedenkstukken verliezen. Daarom moet het Hiskia pijnlijk door de ziel gesneden hebben, dat al die hooggewaardeerde schatten naar Babel gevoerd zouden worden. Babel had nu door zijn eigen toedoen een begeerlijk oog op die schatten geslagen, na ruim een eeuw zonden ze er de hand begeerig naar uitstrekken, om ze eindelijk in de dagen van Belsazar te gebruiken om er den God van Israël mede te bespotten. O, die gecultuurde Heidenen waren den vromen bondeling veel te slim geweest! Men zie hier ook de wet der wedervergelding! Want Hiskia had met Babel gezondigd; hij zou ook met Babel gestraft worden.

Nog zwaarder straf zou het huis van Hiskia treffen. Niet alleen zijne schatten, maar ook zijne zonen, zijne nakomelingen uit de linie Davids, zouden gevankelijk naar Babel worden vervoerd en aldaar als ontmande kamerheeren dienen in het paleis des konings van Babel. Daniël 1 vermeldt de letterlijke vervulling van deze profetie. Men heeft gevraagd waarom zoo zware straf gedreigd werd op zoo gering vergrijp. Hierop moeten we antwoorden, dat hier van geen gering, maar integendeel van een zeer zwaar vergrijp gesproken moet worden. De zonde van hoovaardij heeft een echt satanisch karakter. Ten andere dient men niet te vergeten, dat de Babylonische ballingschap niet alleen Juda overkwam vanwege Hiskia's zonde, maar ook vanwege de zonden van Manasse en voorts om de zonden, die in II Kron. 36 en op andere plaatsen vermeld staan.

Hiskia Verdeemoedigt Zich onder de Gedurige Straf

Vers 8

8. Maar Hiskia zeide tot Jesaja: Het woord des HEEREN, dat gij gesproken hebt, is goed. Ook zeide hij: Doch het zij vrede en waarheid in mijne dagen!

Het kan niet ontkend worden dat er in dit vers eenige moeilijkheid schuilt. Hiskia, die anders zoo hartstochtelijk van aard is, vinden we hier immers zoo bij uitstek koel. Als zijn eigen einde hem aangezegd wordt, vervult hij de lucht met jammerklachten, als het eind van zijn rijk wordt aangezegd, dan is hij zoo koel, dat velen hem hierom van zelfzucht beschuldigd hebben. Sommigen hebben, om zijn karakter en vroomheid te redden, hier van stomme, sprakelooze smart willen gewagen, daar deze steeds diepere smart is dan de hartstochtelijk weenende. Feit is echter dat we op grond van II Kron. 32: 25, 26 mogen spreken van verootmoediging. Hij zegt hier ook tot Jesaja: „Het woord des Heeren, dat gij gesproken hebt, is goed.” Er was stille berusting en onderworpenheid in 's Heeren doen. We kunnen ons het echter niet geheel ontveinzen, dat de laatste zinsnede wel naar eenige zelfzucht wijst. Alleen zij dit nog opgemerkt, dat ons hier kennelijk niet alles gezegd is. Zelfs heeft het veel verschil gemaakt, hoe deze woorden zijn uitgesproken. De klemtoon, de houding en de blik van een mensch zeggen zoo veel bij het uitspreken der woorden. En die juist

ontgaan ons in zulk een kort verslag als dit. Een ding is ten slotte zeker: de wet der historie, de wet des afvals zien we klaarlijk in het leven van dezen edelen vorst.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL.